

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Преплата се шаље уредништву у Београду на „Великом Тргу“ до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара, Гостиничарима и мханцијама из унутрашњости годишње 12, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 6 полугодишње, 4 динара, ну ови се по овој цени могу преплатити само преко својих команданата, полицијске односно пограничне жандармерије. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство годишње 24, полугодишње, 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Писма само плаћена примају се. Рукописи не враћају се. Огласи по погодби.

НАША ДЕЦА

(ИЗ ТАСИНИХ БЕЛЕЖАКА)

(НАСТАВАК)

24.

Деца!...

Али нема више деце...

Што данас раде деца, то некада нису радили ни — људи...

Срамота!... Стид!...

Нема ни тога више... Јер она поквареност деце са улице прешла је на децу у — школи...

Нема више ни безазлених ђака...

Примери:

Рудолф Н... дете у 11. години, ђак II. разреда основне школе, родом из Аустро-Угарске, обљубио је Илку Н... такође родом из Аустро-Угарске, стару 13 год. И заразио се...

Једнога дана лежао је у београдској болници тај ђачић болестан од — венерије!...

Ј... ученица... учи школу и проводи љубав... Са књигама школским под мишком свраћа код жентурине Н... и продаје се за паре...

Слушали сте тај глас... Госпођица Н... ученица за-руднила...

А околина, место да закука — она се смеје томе гласу и тој несрећи...

25.

— Дошао сам, ево, теби господине и пријатељу — јави ми се једнога дана угледан београдски трговац К...

— Која невоља?

— Ама, не знам, да ли познајеш мога најстаријег сина...

— Не познајем...

— Мали је још... учи школу... сад му је тек 14 година...

— Па...

— Јуче сам му дао у дућану 10 лозова од по 100 динара, да оде до Булија да му их даде по ранијем нашем уговору. А мој несретњи синчић, место тамо, оде те све прода како чујем за 300 динара... Ја мислим, да је он мој налог извршио, а он лозове уситнио, па га нестало... Тек је јутрос дошао кући... Тукао сам га и пребио, а он неће ништа да говори... Молим те, дошао сам сада теби... Зови га, те га заплаши, да каже: коме је лозове продао, и шта је с парам чинио...

Да учиним нашем признатом трговцу по жељи. Пошљем вештога жандарма с упуством: да доведе малог грешника, али да му путем предочи све страхоте, које га очекују, ако саму истину не каже...

И синчић дође.

Ја почех испит, и он ми одмах признаде све.

То је све било пред самим оцем.

Када чу исповест, отац хтеде удавити дете преда мном.

Једва га отех гњеву његову...

Из детиње исповести да изнесем само ово... Дете је до-био лозове... И одмах продало једноме Јеврејину сарафу за 250 динара... Са тим новцем грешник је отишао код златара Н... и купио један дијамантски прстен за 180 динара... Када је било у вече, упутио се је са друштвом у кафану Н... где је тада свирала — даменкапела... Тамо је и пре тога чешиће

ишао, и лудо се заљубио у добошарку, познату лепотицу... Када је после свирања добошарка зашла са тањиром да купи бакшише, наш мали љубавник, дохвати је за руку, и натакне јој на прет купљени прстен... И онда, сав блажен, наставио пити... И омио се...

Добавих добошарку.

И она, сва у страху, понови исту исповест, правдајући се: да она са тим, вели, дететом нема никаква ближа познанства; него да јој је тај дечко, прошлога вечера, када је купила бакшиш по публици, силом натакао прстен на прст, али да она сада тај поклон враћа полицији...

После овога истрага је настављена.

Златар је добио свој прстен, а вратио цену.

Сараф је добио своје паре, оштећени трговац лозове...

Отац је добио, без штете, натраг свога сина...

Али младост, свучена једном у порок, није престајала да и даље чешиће навлачи суморне боре на чело очево...

Ово дете, постав мало старије, примило је наслеђе очево и за годину дана упропастило је — 50.000 динара!...

26.

Неколико година бивао сам у комисији за отварање оних писама, којима се не може да нађе атресанат... И у оној маси послатих писама налазили смо и велики број дечије кореспонденције...

Да се човек камени од чуда!! Ученици нижих разреда гимназије пишу један другом, па и ученицама, такве ствари, да би био то срам и за одрасле људе.

У једним писмима износили су се појави обљубе; у другим срамне слике, а уз то пропраћене речима таквим, да се ни у самим апсанама, међу поквареним и окорелим злочинцима, не могу слушати...

После, зар нисте читали оне срамне записе и слике, које ђаци дрљају по зидовима кућа и школских зграда и нужника...

Како је на тим местима обилато остављена срамна реч дечија, која тим самим показује и осуетво морала и домаћег васпитања.

Па онда сте сигурно који пут, идући улицом, слушали и оно псовање у наше деце, оно јасно говорење срамних речи — чак и у присуству старих људи, жена и девојака...

27.

Па да видите дечију литературу и уметност.

Ретко који старији гимназиста, да није имао у рукама фотографије: „Венера на спавању“, „Дијана у купатилу“, „Принцеса Шимајева“, па онда слике голих девојака, у којима се износе све срамоте...

Срамне књиге, у којима се описују љубавне афере и полне појаве, растурају се страховито међу децом...

Многи и многи ђак није још прочитао народних песама и Ненадовићевих дела, али сам уверен, да се је забављао са књигом: о „старцу Едиму“, „Венери“, „Уста госпође Х.“ и другом сличном писменом накарадом, које распаљује фантазију у деце, па их тако нагони, да се полно драже, и ту драж на све могуће начине задовољавају...

Оваке су књиге отров за — децу.

У нас од надлежних и позваних нико и не покушава, да што ради у спречавању дечијега неморала.

Али на Западу се и новинари и парламенти дигли у одбрану деце, и отворили читаву борбу противу ових неморалних појава.

Др. Шаан, посланик у немачкоме парламенту, рекао је: Господо! Пада је реч у овом дому, како здрава и снажна држава почива на добрим финансијама. Али, господо, важнија од финансијске снаге државе, јесте у мојим очима морална вредност нашег народа, а пре свега наше омладине..

Пре четири године сазван је конгрес у Лозани. На њему је било правника, професора, књижевника, свештеника... Конгрес је био у циљу, да се размисли о начинима, које би требало, у интересу омладине, предузети, да се спречи неморална литература, која је, нарочито последњих година, узела великога маха... Прво су напали на Француску, да у њој највише ничу срамне књиге... Кривили су школу натуралиста, да је она са својим романима отворила врата неморалу... Пошав, веле, од Золе и Флобера, па до булеварских песника, писци су се отимали који ће више бити природнији, драстичнији итд. То писање прешло је после и у друге народе, у којих су натуралисте за своје романе тражили идеале у јавним женицама, неморалном животу итд.*)

Наравно, читајући књиге, у којима се хвали блудни живот, и гледајући на позорници представе, у којима се опет узносе блуднице, омладине зажели, да и сама пође тим путем, да окуси од тога плода, па се онда и одаје развратноме живљењу...

А да и ми, у Србији, нисмо изостали из овакових појава на Западу, види се из случајева мало час поменутих...

Осим тога о томе нам дају јасне потврде и романи, који се сваки дан по улицама за пет пара табак распродају...

28.

У прилог ономе, што казасмо, да чујете исповест једног гимназисте. Многе смо редове из писма изоставили. Али и ово, што следује, довољно је, да забрине и родитеље и учитеље омладине, узданице наше...

— Још у шестом разреду нас неколицина почели смо, али у седмом наставили смо, да лумпујемо и неморално живимо... Делили смо се на групе и звали смо се „епикурејци“... Не само што смо више пута освајивали, него смо ишли и по проститутским заводима. По нижим кафе-шантанима слушали смо певачице, а по свршетку њиховог програма узимали смо их са собом, и колима, у која се често нагурамо нас седморо-осморо, правимо излет до Топчидера. Тамо будимо кафецију, пијемо, деремо се и какве вам лудорије не правимо... Ноћу смо чинили свакојаке ексцесе; скидали смо, враћајући се са пијанке, шилтове и фирме са дућана, нарочито јеврејских... Најрадије смо ишли у проститутски завод код... Али неки су наши другови водили љубав и са којеквким девојчурама, служавкама и пробисветима... Отуда су се многи и заразили... Када су се почели лечити, онда је цела школа смрдила на јодформ... Тај се смрад после осећао и у Кнез-Михајловој улици, када ђаци увече ради шетње пролазе. То је целој публици у очи пало, али нико није мислио да то од ђака долази. Реченица: јеси ли се украсио? — значила је: јеси ли се заразио?... Да не би пали у сумњу, да имају заразну болест, неки су од ђака везивали руку, или прст, или врат, да изгледа, као да су болесни на томе делу тела... Од сифилиса многи су

наши другови страдали. Неки су се лечили у самој школи. За тај посао употребљавали су чак и бокале, из којих ђаци пију воду... Неки су, не могући се лечити, или кријући болест, добијали јектику и умирали... Отуда је и смрт покојноме Н. Н. Н. Н... Када су у друштву, ови ђаци говорили су свакојаке речи, али цео говор сводио се на неморалне радње... Такав један разговор чуо је и професор г. Ш... и јавио је директору, али је ствар после утишана... Улицом не могу проћи поред женица, а да им не додаје какву неморалну реч... Да би се дошло до пара, довијало се на сто начина. Неки су варали, под разним изговорима, своје родитеље. Најобичније са књиџама. Од родитеља узму новаца по неколико пута вице, него што вреде књиге, које они узимају у пола цене по антикварницама и од старијих другова, или их никако и не купују, већ својим „строгим“ родитељима покажу од другова за ту сврху позајмљене књиге, па још са скупљих књига исеку цену са корица и прилепе је на ове књиге тако, да покрију њоме многу мању цену... Многи су продавали ствари из кућа... Старији ђаци терали су после млађе ђаке, да и они са њима лумпују и са женицама иду... Тако је се квареж међу нама ширила све више и више... Нећу да вам кажем све, али да вам причам, шта су по неки од наших другова радили на самом школском часу... Нарочито за време предавања професора г. М... Он је, сиромаш, кратковид, па не види шта се у скамијама ради. Док он најодушевљеније прича о нечем, што је на реду из његовога предмета, догле они овамо доручкују прасењу главу, или се играју „шаха“, „санса“, „кеца“ итд... Неку су од ђака водили љубав и са штумадлама у хотелу, докле нису били и одатле отерани... Неки су водили на оваква места и своје другове из нижих разреда, и плаћали за њих трошак, само да праве комендију... Неки су то чинили у кућама родитељским са служавкама... Нарочито је на то навраћао своје друштво Н. Н... У нашем разреду растурали су се разне безобразне слике, у којима је фотографисања обљуба итд. Тако исто растуране су и многе срамне књиге... Баћи су један од другог преписивали ону песму... коју је певао песник г. Н... После су неки наши другови пресретали ученице из института и из радничке школе, те им љубав изјављивали и срамне слике и књиге показивали... Једна је од ових девојака водила љубав са Н. Н... па је лане и истерана из школе... Има наших другова, који не верују ни у шта... Говоре срамне речи... Псују Бога, свеца... Махом пуше, јер ко не пуши, тај се не сматра као — мушко... Проводе време по оним нижим каванама... Играју билијара... карата... Коцкају се на новац... Пију што дохвате: и вино и пиво и ракију... Један се једне ноћи напио, да су га једва однели до врата кућних, а једног су извели на Калемегдан, да се расхлади и отрезни... Многи од другова онанишу... Али сви нису такви... Има међу њима и велики број добрих ђака, који немају никаквих порока, ни рђавих поступака... Ја сам овде изложио само случајеве, који су се дешавали, али и то што се десило, то је све могуће због тога, што над нама ђацима нема никаквог надзора. — — — — —

(НАСТАВИЋЕ СЕ).

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

Пресуђења код општинских судова

а., Тужба.

Суду општине ваљевске

Мијанло Илић, трговац овдашњи, остао ми је дужан од узетог еспапа из моје бакалске радње, као што овај оверен рачун из мојих трговачких уредно вођених књига тврди 50.80 динара.

Како дужник дуг неће да плати, то сам принуђен тужити га томе суду, са молбом, да га на плаћање овога дуга, са 6% годишњим интересом од дана тужбе до наплате осудити изволи, да ми накнапи плаћену таксу и на име трошкова нарничних 10 динара.

*) Срамне књиге, вели проф. Етинген, читају се најрадије, а фриволне представе у позоришту посећују се најчешће. Енглеска књига; The element итд. која прича неморал, штампана је и растурана у 120.000 примерака. Некакав Милер превео је на немачки, и растури је у 80.000 комада... „Париски живот“ представљен је за две године 300 пута у Берлину... Други писац Х. Штурбергер, у својој књизи о проституцији у Немачкој, наводи: да једна лајпцишка књиџара штампа и растура неморалне књиге на хиљаде хиљада... Нарочито спомиње: „Das neue Dekameron von Dr. Kaszony“, „Frauenkniffe“, „Mönchsscandale und Nonnenspuck“, „Über die Probenächte der deutschen Bauernmädchen“, „Zehn Jahre aus dem Leben eines jungen Mannes“ итд... Још је страшније, што има књиџара, које за децу удешавају нарочито срамну литературу и на корицама књига још и обележе: „Само за дечаке“... Не мање, веле, упливише рђаво на морал омладине и оно посећивање јавних локала, кафешантана, орфеума, где се више пута играчице излажу готово — наге...

Доказ ми је верно изведен и влашћу надлежном оверен
 рачун, из мојих уредно вођених књига, и допуњујућа заклетва.
 Основ дуг од узетог еспана.
 Вредност тражбине 50.80 динара.
 20 новембра 1898 год.

Никола Лекић
 трговац

№ 7342.

Завести тужбу. Наплатити таксу, затим одредити рочи-
 ште за пресуђење спора на које позвати обе парничне стране.
 20 Новембра 1898 год.

Председ. Суда
 Н. Н.

Раљево

б., Белешке.

Рађено 3 децембра 1898 год.
 у суду општине ваљевске.

Белешка по спору
 Николе Лекића, трговца оvd.

Противу

Мијаила Илића, трг. оvd.

Због дуга од еспана у вред-
 ности 50.80 динара.

Судили су судије

Н. Тасић

П. Илић

С. Кокић

Бележио деловођ

С. Матић

На рочишту си обе парничне стране.

На понуду суда нису се могли поравнати.

Тужилац оста у свему при својој тужби, молећи да суд
 осуди туженог, на плаћање дуга, са траженим интересом. За
 данашњи предстанак тражи 10 динара.

Тужени рече: тужилац овде подноси рачун оверен из
 књиге која се зове „партијалник“, а то није доказ да он има
 уредне трговачке књиге онакве какве § 8 трг. закона тражи,
 јер тамо се тражи дневник, и онда му је тражба остала без
 доказа. Тражи да суд тужиоца одбије од тражења. За данашњи
 предстанак тражи 12 динара.

Тужилац изјави да он има у својој радњи и дневник и
 партијалник а о уредности тих књига може се суд уверити
 пошто их је он донео.

Затим је суд

Решио: да се тужиоцеве књиге пред судом а у присуству
 парничара прегледају, како би се могла констатовати њихова
 уредност.

Када је тужилац изнео суду на преглед своје трговачке
 књиге, које се зову „дневник“ и „партијалник“, тада их је суд
 прегледао и уверио се да „дневник“ тачно одговара захтеву из
 § 8 трг. закона, а у „партијалнику“ су уведени сви дужници.
 Партија туженога потпуно се слаже са дневником односно
 свију задужења и датих оглата.

Тужилац није имао више шта да примети.

Судски разлози:

Тужилац је својим уредно вођеним књигама стекао полу-
 доказ у овом спорном питању — § 12 трг. закона, зато му се
 има досудити допуњујућа заклетва. С тога суд општине ва-
 љевске на основу § 6. 13. грађ. пост. с погледом на § 602.
 грађ. закона.

Пресуђује

Да се тужилац допуно закуне на то: да му је тужени
 од узетог еспана остао дужан 50.80 динара, и да му ту суму
 ни до данас није платио, па онда да му тужени тај дуг са
 6% год. интересом, од дана тужбе до наплате плати, да му
 накнади плаћену таксу у 4.50 динара и на име парничних
 трошкова и дангубе пет динара.

Не закуне ли се, да се одбије од тражења и да плати
 туженом четири динара дангубе.

Пресуда одмах саопштена парничним странама.

Од суда општине ваљевске 3 децембра 1898 год. 8150. у
 Ваљево.

Потпис деловође

Потпис судија

НВ. Заведи пресуду у протокол суђења.

На задатак изнет у 49 броју нашега листа, да ли је пра-
 вилнија пресуда по спору Марка Лекића противу Петра Ри-
 стића из Крушевца или одвојено миђење судије, правилно су
 одговорили ови општински писари:

Блажа П. Пилетић, писар општ. хумске.

Никола Каменовић, писар општ. рабровске.

Манојло Н. Манојловић, писар општ. кушиљевачке.

Драгутин М. Ђировић, писар општ. сибничке.

Милан П. Зарић, писар општ. вишњицке.

Јанађије Митић, писар општ. иванковачке.

Миливој Б. Николић, писар општ. пивосавске

који су се изјаснили да је одвојено миђење судијино, пра-
 вилније и законитије од пресуде.

Остали који су одговорили да је пресуда законита греше,
 јер је тужилац испитом испитаних и заклетих сведока, поред
 сведоче марвеног лекара, своје тужбене наводе, до велике
 вероватноће довео, и зато му је суд као јачем у праву, тре-
 бао на основу § 291 грађ. поступака, досудити допуњујућу за-
 клетву, а не одбити га од тражења као нпр.: казаног.

МАЛА РОКА

ПРИПОВЕТКА

Гија де Мопасана

(НАСТАВАК)

И они су обојица стојали поред тела девојчице, тако
 бледог, на тамној маховини. Једна велика мува са плавим тр-
 бухом шетала се дуж једне бутине, и заустави се на мрљама
 крви, одлете, врати се опет, прелазећи брзо слабине, успужа
 се на једну дојку, за тим сиђе, тражећи непрестано што год
 да пије на тој мртвој. Оба човека посматрала су ту малу лу-
 тајућу тачку.

Лекар рече:

— Како је то лепо, мува на кожи. Госпође из прошлога
 века имале су довољно разлога што су се мувом китиле. За-
 што се изгубио тај обичај?

Председник, изгубљен у својим размишљањима канда ни-
 шта није чуо.

Али, од једном, он се окрете, јер га је неки шушањ из-
 ненадио: једна жена са капом и белом кецељом трчала је под
 дрвећем. То је била мајка, Рока. Чим опази Ренардеа, она
 поче врискати, не гледајући по земљи:

— Мала моја, где је мала моја?

И од једном је опази, нагло се заустави, склопи руке и
 подиже их у вис пустивши оштар и болан јаук, јаук живо-
 тиње која се коље.

Затим баци се на тело, стрпошта се на колена, и по-
 диже марању која је покривала лице. Када угледа страховито,
 црно и згрчено лице, једним потресом тела одскочи, затим
 паде лицем на земљу, пуштајући у густину маховине ужасне
 и сталне јауке.

Њено високо мршаво тело, на коме се одело тресло од
 грчевитих трзања, дрхтало је. Видели су како дрхте кошчати
 чланци на ноzi и суви листови у великим плавим чарапама;
 савијеним ноктима рила је земљу као да копа рупу да би се
 у њој сакрила.

Лекар потресен шапутао је:

— Јадна бака!

Ренардеу је у трбуху нешто чудновато јечало, затим му
 излете и на нос и на уста нешто палик на силно кијање, и
 вадећи своју марању из џепа, поче плакати, кашљући, јецајући
 и с лармом усењујући се. Он је тепао:

— За... за... за име божје која је свиња могла ово учи-
 нити... Ја... ја... бих желео да га видим на гилотини.

— Пренеси се појави, очајнибга изгледа и празних руку.
 Он је мрмљао:

— Ништа нисам нашао, господине председниче, али баш
 ништа ни на којој страни.

Овај, запрепашћен, одговори крупним, сузама загушеним
 гласом:

— Шта ниси нашао?

— Хаљине њене.

— Добро... добро... тражи још... и... и... наћи их... или...
имаћеш посла са мнош.

Човек, знајући да се кмету не може опирати, отиде опет обесхрабrenим кораком, бацајући на лешину кос и плашљив поглед.

Удаљени гласови чули су се под дрвећем, таман жамор. Ларма гомиле која се приближавала; јер Медерик, у свом путу саопштио је новост од врата до врата. Људи из села, испочетка запрепашћени, разговарали су о томе на улици, од једног прага до другог; за тим су се били скупили, говорили, препирали, тумачили догађај за неколико минута, и на посетку пошли да и сами виде.

Долазили су у групама, мало оклевајући и узнемирени, из страха од првога узбуђења. Када су угледали тело, зауставише се, не усуђујући се да напред иду и говорећи тихо. За тим се осмелише, учинише неколико корачаја, опет се зауставише, пођоше поново, и ускоро око мртве, њене мајке, лекара и Ренардеа, образоваше збијен, немиран и хучан круг, који се збијао гурањима оних коју су последњи дошли. Дођоше и до саме лешине. Неки се сагоше да је опипају. Лекар их одгурну. Али кмет, изишавши брзо из свога мртвила, постаде бесан, и, дохвативши штап доктора Лабарба, полете на своје потчињене вичући:

— Чистите се... чистите се одмах... толика ларма... чистите се...

И за секунду круг радозналаца рашири се за две стотине метара.

Рока се била подигла, седе и плакала покривши лице рукама.

У гомили говорило се о догађају; похотне очи момака биле су на очима тога младог откривеног тела. Ренарде то опази, и свој длакави грудњак баци на девојчицу, која цела ишчезе под пространом хаљином.

Радозналци лагано су се приближавали, шума се пунила светом; отегнут жагор пењао се под густо лишће великог дрвећа.

Кмет је стојао, са штапом у руци, у положају каквога борца. Изгледало је да га јако љути та радозналост народа и понављао је:

— Ако се и један од вас приближи, разбићу му главу као каквом пашчету.

Сељаци су се много од њега плашили, и још више проширише круг. Доктор Лабарб који је пушио, седе поред Роке, и поче јој говорити, да би је расејао. Старица одмах скиде руку са чела и одговори бујицом плачних речи, испражњујући свој бол у обилности речи. Она исприча цео свој живот, своју удадбу, смрт њеног човека, говедара, кога је во рогом убио, детињство своје кћери, свој бедан живот удовице без игде ичега. Она је имала само малу Лујзу, и њу су јој убили, убили је у овој шуми. И од једном, прохте јој се да је види, и, вучући се на коленима, до лешине, подиже с једног краја хаљину која ју је покривала; затим пусти је да падне и поче вриштати. Гомила је ћутала, посматрајући жудно све покрете материне.

Али, од једном, осети се неко велико кретање; повикаше: — Жандарми, жандарми.

Два жандарма опажала су се из далека. Они су трчали, пратећи свога капетана и једнога малог господина са риђим залисцима, који је као мајмун играо на великој белој кобили.

Пољак је одиста био нашао г. Питоана, истражног судију, у тренутку када је овај појао свога коња да би изашао у своју свакодневну шетњу.

Заједно са капетаном сиђе, стиште руке кмету и доктору, погледавши хаљину коју је тело издигло.

Када се упознао са самом стварју, нареди прво да се удали публика коју жандарми истераше из шуме, али која се опет појави у ливади, дуж Бриндије, с друге стране њене.

Лекар, од своје стране, давао је објашњења која је Ренарде писаљком записивао у свој бележник. Сва констатовања била су учињена, забележена и објашњавана, али није се дошло ни до каквог открића. Максим се такође био вратио не наставши никакав траг од хаљина.

То је чудило све, нико није могао другаче објаснити до крајом; и, како ти дронци нису вредели више од дваестак суа, крађа је изгледала још непојмљивија.

Истражни судија, кмет, капетан и доктор почеше сами тражити, премешући и најмање гранчице покрај воде.

Зврктање точкова од кола привуче њихову пажњу. То су били: замењеник, лекар и писар из суда који су такође дошли ради тога. Сви се дадоше на тражење, непрестано живо разговарајући се.

Ренарде рече одједном:

— Знате ли да сте ми данас гости за доручак?

Сви с осмејком примише, и истражни судија, налазаћи да се за данас доста занимало са малом Роком, окрене се кмету:

— Ја могу да понесем вама тело? Имаћете једну собу где ћемо је сместити до вечера.

Кмет се узнемири; муцајући: — Да... не... не... Право да вам кажем, не бих волео да се смести у моју кућу... јер... јер... моје слуге... који... који говоре већ о вампирима у... у мојој кули, у ренаровој кули... Ви знате... Не... Већма волим да не буде код мене...

Судија се поче осмејкивати: — Лепо... Послаћу је одмах Рој, за законску секцију.

И окренувши се замењенику, рече:

— Ја се могу послужити вашим колима?

— Дабогме.

Сви се вратише лешини. Рока је седела поред своје кћери, и гледала преда се празним и заблутим погледом.

Оба лекара покушаше да је поведу, да не би видела када однесу малу; али она одмах појми шта ће да чине, и, бацивши се на тело, докопа га обема рукама. И прилегнувши на своју кћер, она је викала:

— Не дам вам је, она је моја, она је моја сада. Убили су ми је, хоћу да је чувам, не дам вам је.

Сви људи, узбуђени и неодлучни стојали су око ње. Ренарде клече да јој говори:

— Чујте, Рока, то је потребно, да би се казнио ко ју је убио, без тога се не би могло; треба да га потраже да би га казнили. Вратиће вам је, када га буду нашли, ја вам то обећавам.

Тај разлог поколеба жену, мржња се заблиста у њеном лудом погледу.

— Онда нека је узму, рече она.

— Да, ја вам то обећавам.

Она се подиже, али како је капетан био шанутао: „Чудновато је што се не налазе њене хаљине“, њој паде на ум нова мисао, која се брзо зари у њену сељачку главу, и упита:

— А где су јој хаљине? То је моје. Ја их хоћу, нека ми се даду.

Објаснише јој како их никако нису могли наћи, али она их је тражила с очајним тврдоглавством, плачући и јецајући: — То је моје, ја их хоћу; где су, ја их хоћу.

И што су више покушавали да је умире, она је више јецала и постала упорнија. Више није тражила тело, сада је хтела одело своје кћери, можда више из несвесне грамжљивости једне беднице за коју комад тога представља читаво богатство, него из материнске нежности. (наставиће се).

ЗА ОТПУШТЕНЕ ОСУЂЕНИКЕ

„Социјалном клиником“ неко је згодно назвао ону велику кућу у улици Алсер у Бечу, у којој се суди онима, који су се огрешили о поједине своје суграђане, а тиме и о друштво. На овој „социјалној клиници“ износе се нештетимце махне и пороци, као што је ово при лечењу неопходно потребно. И ова „соц. клиника“ као и свака медицинска или хируршка клиника, има своје излечиве и неизлечиве.

Неизлечиви! Они су непрестано у борби с друштвом и његовим законима; за њих нема спасења. Чим им се отворе тамничка врата, њихов први корак води их друговима, а други — злочинству. Они не могу, неће друкчије, а и кад би хтели, одвише су предани своје демону. Кад се због новог злочина за њима поново затворе тамничка врата — на дуго време, можда до смрти оседелог осуђеника — у њима се још више јавља подмукла огорченост.

Али на овој „социјалној клиници“ има и излечивих, и то много више но што би мислили. Три највећа непријатеља људског рода јесу: болест, сиромаштво и незнање; они носе са собом велико мноштво беда, међу којима злочинство не

игра најмању улогу. Друштво да би осигурало своју безбедност, ушанчило се иза многобројних параграфа казненог закона, али три горе поменута непријатеља човечанства учинила су, да су понеки прешли ове границе. Нужда и невоља, или — и тако што открило се на „соц. клиници“ — трошење радне снаге за недовољну награду, нагнали су понеког човека, који је пре био поштен, да учини кривично дело. Крађа, превара, проневера, — већ је ту. Можда учињено у малом обиму, тек ипак учињено. Почине истражни затвор, за тим крађа или дужа робија. Муж испашта своју погрешку. Жена и дете гладују. Тада долази дан ослобођења, и сад гладује и муж. Сваки се окреће од „робијаша“, и људи, можда, ни за длаку нису бољи и под датим околностима учинили би што још рђавије, знају да захваљују Богу што они нису такви, као онај „скоро отпуштени робијаш.“ И тада је ту дошао ужасни, решавајући моменат, који уништава човечје достојанство, где од излечивих „социјалне клинике“ могу постати и — морају постати неизлечиви!

Да би се излечивим у овом тренутку помогло да се опет врате у друштво, један број племенитих људи, већином из судијских и адвокатских кругова, основали су пре неколико година „друштво за потпомагање отпуштених осуђеника.“ Ово је друштво ставило себи у задатак, да такве осуђенике, који се убројавају у „излечиве“ по издржању њихове казне материјално потпомаже, да им набавља рада, а тиме и могућност поштеног живота; осим тога да потпомажу и невинне фамилије затвореника. Племенито дело лагано успевахе, јер није било лако изводити га. Истина је, да велика публика има велико срце. Где год је невоља могла да истакне свој сигнал, тамо се журају хиљаде готових да притеку у помоћ. Нећемо да испитујемо спасиоце: зашто дарују и помажу, тек довољно је да они помажу, а тиме користе и себи. На овај начин постоји 116 добротворних друштава у Бечу, а сума приватних добротворних дела не може се цифрама представити. Ово „друштво за отпуштене осуђенике“ теже је могло добити полета но остала хуманитарна друштва. Предрасуда и незнање беху му највећи противници. Предрасуда вели: Боже мој, човек, који је већ једном нешто скривно, тај може опет скривити. Незнање опет неће да појми, да човек, кога цео свет избегава и запоставља што је учинио прву погрешку, мора поново постати злочинац, опасност за друштво.

Против таквих тешкоћа имало је ово ваљано друштво да се бори од дана свога постанка. Оно је само стопу по стопу ишло напред, јер сваки корак овог друштва, служио је човечанству на част, друштву на корист и сигурност.

Прелистамо ли годишњи извештај „друштва за потпомагање отпуштених осуђеника“, то ће нам пре свега пасти у очи речи друштвеног председника, барона Хие-а, човека, чијим су заузимањем и трудом пали окови у Аустрији. Господин Хие казао је отварајући скупштину пре неколико година:

Најважнија тачка, смем слободно рећи: животни нерв нашег благословеног и спасоносног делања потребује још једнако великог консолидовања и ојачања. То је ово тражење часне зараде отпуштеним осуђеницима. Сваки од нас, који је се неко време тиме занимао, да моли предузимаче, шефове већих индустријских предузећа и установе за транспорт, да кога од многобројних несрећника што нам се обраћају за набавку занимања приме у службу. Сваки, велим, који се таквим мољакањем бавио, најчешће је слушао одговоре: Јест, ми имамо на расположењу велики број људи, који немају посла, и то беспрекорних људи. Што ћемо узимати такве, који тешко могу заслужити наше поверење? Сви противразлози; све тако понизне молбе; свако уверавање: како су се многи људи из круга штићеника нашег друштва, који су били препоручени овом или оном добро владали; сва указивања на иностранство, нарочито Швајцарску, у којој се за велика преносна предузећа, железничко особље и друге велике естаблишмане узимају радо отпуштени осуђеници, јер су тамо уверени, да је ово у сопственом интересу целокупног друштва, пошто се само тако могу сачувати од повратка у злочинство. Иначе из оскудице поштеног занимања морају се опет вратити на пут злочинства. Сва ова представљања налазе, по правилу, глуве уши! Мени самом често је одговарано: ако бих ја и узео радо једног таквог човека, и ако сам то већ покушавао, то бих увек наилазио на опозицију мојих других раденика и другова, који веле:

нећемо да радимо заједно са једним тако обележеним, окаљаним човеком.

То је најтамнија страна нашег друштва. Молећи управљам данас апел на сваког од вас, да у своме кругу порадите на томе, да који од наших штићеника добије какво часно занимање.“

И много заслужни директор друштва, судски саветник г. Игнац Дерлет, при свом полагању рачуна дотакао се ове тешкоће у главном овако:

„И ја знам, господе, да име нашег друштва није окружено оном благом сјајношћу, као што је то код других друштава, друштава, која имају за задатак: неговање болесника, чување деце, васпитање омладине ит.д., чије тежње побуђују веће симпатије.“

Наше друштво има да ради са маркираним људима, људима, који су дошли у сукоб с казним законом, и који, ако је могуће, треба опет да се врате на прави пут, на пут поштења.

Ми тежимо за овим, помажући их у прво време с новцем, да би тиме могли, пре но што нађу рада, набавити хране, а у исто време тражимо им службу или рада.“

Ове су речи учиниле, те један нови члан друштва, индустријалац г. Ортман одмах изјави, да ће извесан број способних осуђеника по њихом отпусту узети у службу и тиме им омогућити повратак у поштено друштво.

Из друштвеног извештаја види се, да друштво броји 4093 чланова, који су ту поименце наведени. Међу њима налазимо позната имена из разних друштвених кругова.

Дарови у новцу и хаљинама свакојаким достојни су захвалности, и притицаће још у већој мери кад публика, временом, појми делатност овог друштва. Али само новцем и хаљинама врло је мало учињено. Људима, који су једну, прву и, као што се сами хвале, последњу погрешку учинили, може се дати неколико форината, можда и какво изношено одело; али новац се потроши, хаљине се исцпају и извесни моменат је опет дошао, у ком нужда не зна ни за какав закон, у коме огладнели прекорачује параграфе казненог закона; док рад, ма и за најмању награду, може „излечиве“ повратити у поштен живот.

Тежња к овоме, задатак је једноме од најпохвалнијих друштава, друштва „за потпомагање отпуштених осуђеника“, и умесно је желети, да велика публика тако корисном делању овог друштва поклони довољно пажње. Ово нека буде сходно речима „књиге књига“, у којој се каже: „Небо се више радује једном поправљеном грешнику, него деведесет и деветорици праведних, или нека је ово с обзиром на израз „социјална клиника“.

Нека се спасавају „излечиви“ ове клинике, да не би, на штету друштва, постали „неизлечиви.“ Нека се спасава и помаже, где се то тиче једног повраћеника и — нека се при томе има пред очима, да од деведесет и девет праведних може још понеки погрешити.

Друштво за поправку осуђеника у Берлину држало је, као што смо у прошлом броју јавили, пре неколико дана свој овогодишњи главни скуп. Извештај је поднео касациони судија Др. Штарке. У друштва је тражило посредовања за занимање 4425 отпуштених осуђеника; друштво је могло наћи 3465-орици занимања, и то: 82 као књиговесци, продавци, писари и надзорници, 148 као занатлије, 150 као кочијаша, баштовани, покућари ит.д. 132 као фабрични радници, 346 као цигљарски и радници за земљано посуђе и 2627 као земљорадници, слуге ит.д. *Дохотци* друштвени износе 30.641.44 марака, рачунајући ту и прошлог. остатак у суми од 1985.09 марака. У приходу овога пута знатну суму заузимају отплате у посао уведених осуђеника за оруђа за рад ит.д., у величини од 11.033.18 марака. Ово свакогодишње пењање отплате радостан је доказ, да друштвену помоћ траже све више отпуштени осуђеници, који озбиљно мисле на поправку; у осталом ову поправку осуђеника врло повољно констатују и предузимачи. Берлинске вар. власти засведочиле су и овога пута своје интересовање за друштво приложив 2700 марака. Из фонда задужбине царице Фридрихе ушло је у друштвену касу 1500 марака; полиц. главна каса даровала је 300 марака; од чланова

царске породице 670 марака ит.д. *Издаци* износе 28.214·89 марака. На крају рачунске године друштвена имаовина износила је 46.000 марака у папирима од вредности и 4177·25 марака у готовом новцу. Овде долази задужбина касац. судије Др. Штарке-а са 1533·80 марака. По извештају председниковом тајни суд. саветник Др. Вирт, директор казненог завода у Пленце-у држао је једну беседу, а судија, Др. Аншрот предаваће о друштву за отпуштене осуђенике у Енглеској, које ће скорим изаћи из штампе. Трговац Бишоф, управитељ бироа за налажење рада, изнео је, при завршетку, преглед друштвене делатности за последњих 15½ год. у коме је се времену 55.909 отпуштених осуђеника обратило друштву. од којих су њих 13.921 добили занимање друштвеним посредовањем.

Ж. А. Л.

БЕЛЕШКЕ

— Да се види, колико се много полаже у јевропском свету на полицију, помињемо, да се не само у *Лондону*, *Берлину*, него чак доле и у *Грчкој* предузимљу реформе у *полицијској струци*. Отварају се нарочите *школе* за полицајце и жандарме. У Берлину и Бечу, поред осигуране сталности, покреће се и мисао о — повећаној плати. Берлинска жандармерија од 1. Априла идуће године добија повишицу. Плата редову почиње од 1400 марака годишње.

— Управа казненог завода у *Пешти* расписала је награду од 300 круна за књигу, која би служила као лектура осуђеницима. Књига мора бити написана у моралном духу...

— Г. *Адолф Сојка*, члан бечке полиције, један од вештих полицајаца, постављен је за управника вароши *Брина*, у Моравској... Честитамо...

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА.

Покрађа поште.

(СВРШЕТАК)

Сваки, који добро познаваше новог иследника, веровао је, да ће он истрагу извести на прави пут — да ће доћи до истине. Пуних 30 год. провео је он непрекидно као полицијски чиновник, а имађаше 10 год. већ, како беше члан београдске полиције. И његови претпостављени, и његови потчињени, познаваху га као чиновника потпуно предана своје послу, до крајности вредног, предузимљивог, способног, доста строгог и потпуно правичног. Али оно, чиме се он највише одликоваше као полицијски чиновник, беше његова велика умешност и потпуна хладнокрвност, како у обичним тако и у најважнијим и најзаплетенијим питањима.

Ето, овакоме чиновнику беше поверена даља истрага по делу крађе поштанских аманета. Природно је, дакле, што сви вероваху, да ће он имати успеха.

Да видимо је ли нови иследник оправдао мишљење, које је о њему владало?

* * *

Неколико дана протекло је већ од кад нови иследник проучаваше акта кривице Јанкове. Једно једино саслушање, које је извршио над Јанком и Антонијем, било му је довољно, па да увиди: да је истрага пошла погрешним путем. Остало му је само, да за то своје мишљење прибави доказе, и он се реши да их прибави по што по то.

Али како?

Први корак, који је учинио нови иследник, да би прибавио поменуте доказе, био је тај, што је једног дана око 5 сати изјутра изишао на место извршене покрађе и лично се уверио: да је, према месту на коме је, и времену у коме је крађа извршена, исту могао извршити и неко други сем Јанка и Антонија, а да не буде опажен од оближњих стражара.

Истога дана отишао је иследник у зграду, у којој су смештена поштанска кола, и лично прегледао она кола, у којима су били покрадени аманети. И кола, и брава на каси не беху ни мало повређени, али један вешт шлосер, кога иследник беше собом повео, за тили час отвори једним калаузом врата на каси.

Настојник, или још боље, старешина поштан. служитеља Михаило Стојановић, који прађаше иследника, видево ово, окрете се иследнику и рече:

— Госп. члане, кључеви од ових кола увек су код кондуктера.

— Добро, добро, одговори му члан и погледа га озбиљно.

Вратив се у канцеларију, иследник после подужега размислања нареди, да се строго пази на све поштанске кочијаше, служитеље и службенике аманетне поште. Двојица детектива добише налог, да у року 24 сата прибаве најтачније податке о свима побројаним личностима.

На два дана после овога, један детектив јавио је иследнику, да је поштански служитељ Милан Спасић, изашао из службе и отишао у место рођења — у село Ворош, срез сврљишки. Додао је још и то, да Милан има брата Димитрија, који је ноћни стражар. Пре поласка Милан је, вели, ноћио код Димитрија.

Поводом овог саопштења, начелник среза сврљишког и командир ноћних стражара добише наредбе, да обрате пажњу, први на Милана а други на Димитрија.

Прође још неколико дана без икаквог успеха. Начелник среза сврљишког не јављаше ништа, а и на Димитрију се не осећаху никакве промене. Он вршаше службу тачно као и увек.

Детектив, који прађаше кретање поштан. кочијаша, јављаше, да код ових ништа особито није опазио. Једино што је на место Миланово примљен за кочијаша неки Светозар — Тоша Јевтић, бив. кочијаш трамвајски.

— Доста је сумњиво, говораше детектив, што је Светозар напустио службу на трамвају, где је имао дупло већу плату, но што је ова коју сада има.

— Јесте ли се ви добро известили о томе: да ли је он својевољно напустио службу, или су га отпустили? упита га иследник после малог размислања.

— Лично сам ишао и питао о томе директора трамвајског друштва. И њему је чудновато, што Светозар неће више да служи. Био је, вели, веома тачан и вредан.

— Знате ли што ближе о Светозару?

— За сада само то: да је родом из села Нишеваца, среза сврљишког; да се врло добро познаје са надзорником Михаилом; да је, пре но што је крађа извршена, врло често долазио код Михаила и Милана.

— Шта још?

— И да је Михаило настојник родом из истог села, из кога и овај Светозар.

— Потпуно сам задовољан с вашим извештајем. Мотрите и даље на сваки Михаилов и Светозарев корак. Ако ма шта сумњиво опазите, јавите ми одмах.

— Разумем, г. члане, одговори детектив и оде.

Тек што је детектив изашао, иследник, и ако остаде сам у соби, изговори доста гласно ове речи:

— Врло лако. И ако је данас недеља, морам по подне доћи у канцеларију само због овога.

Жандарм који стајаше пред вратима, чувши га да говори, а знајући да никога код њега нема, уђе у канцеларију и упита га шта жели?

Он га изјури напоље...

* * *

Тачно у два сата по подне дошао је иследник у канцеларију. По што је претходно наредио жандарму, да никога не пушта њему, он дохвати акта истраге и задуби се у њих.

Беше од прилике четири сата, кад у Управу улети, сав усплахирен, командир ноћних стражара и затражи од жандарма, да га одмах пријави иследнику.

Овај га у почетку не хтеде пријавити, али, по што овај прими сву одговорност на себе, у случају ако се иследник због тога буде љутио, он му испуни жељу.

Мора да су вести, које је командир донео иследнику биле веома важне, јер овај одмах напусти канцеларију и оде у касарну жандармеријску.

Кад се је, после једног сата вратио у канцеларију, два жандарма водила су за њим једног човека, у коме, остали жандарми у Управи одмах упознаше Димитрија Спасића, ноћног стражара — брата од стрица Милана Спасића, бив. поштанског служитеља.

Он тога дана беше изашао из службе. Један његов другар упитао га је том приликом зашто напустио службу, и шта мисли да ради у зимње доба? А он му је, као одговор на то питање, показао десетак наполеона.

Сазнав за то његов командир, као што смо видели, известио је иследника, и резултат тога беше тај, што је Димитрије био доведен у Управу.

Испитивање, које је одмах предузето над њим, није имало никаква успеха, али је, приликом претреса стана његове милоснице, неке Стане Петровић, нађено у пећи, у пепелу три наполеона.

Упитана од куда јој ти наполеони, одговорила је, да их је, много раније, украла од Димитрија.

Димитрије пак тврђаше, да је, како та три, тако и оне остале наполеоне, који су код њега нађени, уштедео од своје плате.

Ствар беше и сувише озбиљна, али и иследник беше добро испекао свој занат. Са неколико питања, он је тако збунио Димитрија и милосницу му, да они, најзад, почеше противречити својим исказима. Ипак не хтедоше ништа признати.

Промислите се ви до сутра у затвору, рече им иследник тек око 11 часова у вече, и нареди да их воде у затвор.

Пре но што је отишао кући, иследник је једном шифрованом депешом наредио начелнику среза сврљишког, да му одмах спроведе Милана, бив. нашег кочијаша.

Милан

Светозар је још неколико дана врдао, па је, најзад, и он признао кривицу, те је тако цела ствар постала јасна.

Крађу су извршили: Милан и Светозар, али их је на то подстрекао настојник Михаило. Браву на каси отворили су удешеним кључем, који је направио сам Светозар. Онога јутра, кад је крађа извршена, Милан и Светозар сачекали су поштанска кола код парка министар. финансија, па док је Милан придржавао штанглу, Светозар је отворио врата и вадио аманете.

Михаило

Кад су све аманете покупили, ушли су у парк мин. финансија, па ту у шибу прикрили три кесе, а четврту собом однели.

До улице „Краља Александра“ ишли су заједно, а ту су се раздвојили. Милан је отишао у поштанску а Светозар у трамвајску шталу. Светозар је са собом однео и кесу с аманетима, те је прикрио у гробљу цркве св. Марка.

Тек после три дана састали су се у поштанској штали Светозар, Милан и Михаило, и предузели отварање појединих аманета. Не имајући времена, да их ту све отворе, они их однесу кући Милановог брата Димитрија,

и ту, с њим заједно доврше отварање.

Сав украдени новац поделили су на четири дела. Један део закопали су у шупи поштанској; други испод поштанског магацина, трећи у општинском сењаку, а четврти је узео настојник Михаило.

Стварна вредност украденог новца износила је суму од 38.107·94 динара, а остатак до 202.332·17 динара, били су разни новчани документи. Они су, готово сви, нађени у оним кесама, које су биле прикривене у парку мин. финансија.

У шупи поштанској и испод магацина ископано је 20.421·50 дин., а остатак у 17.684·44 дин. ни до дан дани није пронађен, нити је „јарко сунце“ проказало где је он?

Неколико дана неуморног рада били су довољни иследнику, па да у овој, ваљда једној од најзаплетенијих истрага, дође до истине.

Једна женска — Марија Грбић - Николић, бив. милосница Миланова, која је с њим заједно притворена, приликом једног испита, не могући више лажно одговарати на вешта питања иследникова, каза ово :

— Аманете, рече она, покрали су: Милан Спасић, бив. поштан. кочијаш и Светозар Јевтић, бив. кочијаш на трамвају. На који су начин они крађу извршили, и да ли је, сем њих, још неко у истој учествовао, непознато ми је, али за њих двојицу сигурна сам.

— Ово ми је сам Милан, онога јутра кад је крађа извршена, казао, и том приликом, дао ми 1 наполеон, а доцније, пред полазак у село, још 300 динара. Од тог новца, дала сам Светозару 150 дин.; потрошила сам 10 дин., а остатак у 104 динара, као и наполеон, нађени су у моме стану приликом претреса.

— Ништа ми више о овој крађи није познато.

Према оваковом исказу Маријном и ранијим основима, одмах је добављен и узет на одговор Светозар Јевтић, али и он не хтеде ништа признати.

Разуме се већ, да га је иследник ставио у притвор.

Имајући пред собом признање Маријно, иследник је одважно ишао напред.

По што је прво, помоћу Марије успео, да и Стана, милосница Димитрија призна дело, грунуо је свом снагом на Милана, и овај, видећи да нема куд, на крају крајева признао је све.

Светозар

Разуме се већ, да су Јанко, Антоније и Јанкова свастика Д..... одмах пуштени у слободу. Невиност њихова потпуно је доказана.

Сиромах Јанко!.... Плакао је као мало дете кад су му саопштили да је слободан, а Антоније од радости није могао речи проговорити. Једино Даница била је тужна, а кад ју је иследник упитао за узрок, она му је, јецајући, одговорила: да је гризе савест, и да себи никад не може опростити, што одмах, у почетку истраге, није казала узрок свога бављења у парку, онога јутра, кад је крађа извршена.

Сазнав за тај узрок, иследник се осмехну и рече:

— И сам сам мислио да ће тако нешто бити...

Даља истрага довршена је веома брзо. Она већ није била тако занимљива. Вреди поменути, да је настојник Михаило, који је одмах после признања Светозаровог и Милановог притворен, покушавао у затвору да изврши самоубиство, али је у томе од осталих притвореника био спречен.

Кад је ислеђење било потпуно довршено, кривци су спроведени првостепеном суду за град Београд на суђење, и он је осудио: Михаила на 5, Светозара и Милана на по 4, Димитрија на две године робије, а Марију на 6 месеци затвора. Стана је пуштена из недостатка доказа.

Димитрије и Марија већ су издржали осуду, а Михаило, Светозар и Милан још су у београд. казамату.

Да ли ће се и оних 17.684·44 динара моћи пронаћи? — питање је будућности.

Тривун Илић — убица.

Новембра 29 тек. год. у дворишту кафане „Црвени Крст“, која постоји у улици „Македонској“ овде у Београду, десно се један догађај, који је узбунио све околно становништво.

Тога дана око 9 часова пре подне, контролор београдске општине Лука Аврамовић беше дошао у радњу — шкембарницу овога Тривуна и упитао га: је ли платио суду општине гр. Београда прописну таксу — аренду за два прасета, која тога дана беше заклао.

У место одговора Тривун му је показао једну признаницу, по којој је платио таксу о којој је била реч, али кад је Лука поменути признаницу мало боље загледао, опазио је, да је иста издата још под 27 новембром — два дана раније — за два са свим друга прасета. Он то лепо примети Тривуну и затражи му таксу за оне прасце које беше заклао 29 новембра, али га он не хтеде да чује.

— Таксу сам једном платио; не могу је сто пута плаћати; не узнемирујте ме више, јер имам посла.

Овим речима одговорио је Тривун Луки, кад му је овај поново затражио прописну таксу и том приликом, скренуо му пажњу на последице, које ће наступити, у случају да он не плати таксу.

Према овоме одговору Тривуновом, Луки није остало ништа друго, но да нареди ноћном стражару Јовану Здравковићу, који га праћаше, да одузме прасад од Тривуна и понесе их у суд општински.

Ова наредба Лукина била је потпуно основана на закону. Тек што је Јован пошао да изврши добивену заповест, а Тривун, не проговорив ни речи, дохвати нож иза паса и у једноме моменту удари Луку у сред преију; за тим се устреми на Јована, те и овога удари по глави.

То све не би му доста, већ се поново врати Луки и забоду му још једном нож у прса. У том и Јован, који се беше мало прибрао, дохвати свој тесак и полети Луки у помоћ, али Тривун удари и њега још једном ножем у раме и побеже на улицу, где га један позорник ухвати и одведе у квартал палилушки.

Лука, који је од добивених удараца пао и онесвеснуо се, пренет је одмах у општу државну болницу. Лекари уложише све своје знање и труд да га у животу одрже, али узалуд, он је сиромаша 2 овог месеца, у 11½ часова пре подне испустио своју душу, а 3 тек. месеца свечано је сахрањен на новоме гробљу.

Поред многобројног света, његову пратњу увеличали су својим присуством и г.г. Никола Стевановић, председник београдске општине, Никола Триезић, члан Управе гр. Београда, који је заступао управника г. Вадемлића; за тим по један лекар из свакога кварта, готово све особље општинског суда, један вод жандарма и један вод ноћних стражара.

Лука, који је био жртва своје ревностне службе, потпуно је заслужио овај величанствени погреб.

А шта је с убицом његовим?

Окован тешким оковом, потпуно свесан онога што је учињено, презрен и од самих својих садањих другова — притвореника, он у затвору Управе гр. Београда очекује награду за своја дела.

Тривун је родом из Враћа, има 22 год., нежењен је, у Београду живи од пре 5 година, до сада је неколико пута иступно кажњаван.

Стражар Јован још лежи у војној болници. Он није тако опасно повређен и, по мишљењу лекара, скоро ће оздравити,

Тривун је стављен под истрагу за убиство, покушај убиства и противстајања власти.

П О Т Е Р А.

Настас Тодоровић, калфа месарски из Шапца, ноћу између 1—2 так. мес. извршио је једно убиство и један покушај убиства, па побегао. Он има 19 год., високог је раста, округлих образа, косе, обрва и очију црних. Од одела има на себи кратки кожух, ишаране панталоне, чизме и црни шешир. Начелство окр. подринског депешом № 19620 моли све полиц. власти, да Настаса живо потраже и у случају проналаска њему етражарно спроведу. Пронађени Настас може се спровести и Управи гр. Београда с позивом на Бр. 29142.

Будимир-Влада Вајшевић, родом из Велице, ноћу између 28 и 29 пр. мес., покрао је, на опасан начин, Светозара Николића из Велице однео му том приликом ове ствари: један чохани фермен, једну чохану антерију, једне нове сукнене чакшире, сукнене тозлуке, шешир и ципеле, — све у вредности 240 дин. Будимир има 18 година; средњег је стаса, црномањаст, по занимању је шлосер, а издаје се и за мађионичара. Начелство округа моравског актом № 12549, моли све полициске власти, да Будимира-Владу живо потраже и у случају проналаска њему стражарно спроведу. Он се може спровести и Управи гр. Београда с позивом на бр. 24170.

Лазар Глигић, родом из Крушевца у Босни, решењем ваљевског првостеп. суда стављен је под суд, притвор и оков због опасне крађе. Он има 19 год., средњег је раста, добро развијен, образа округлих, црномањаст је; у оделу је сукненом. Поменути суд актом својим № 15335, моли све полиц. власти, да Лазара потраже и у случају проналаска њему стражарно спроведу. Он се може спровести и Управи гр. Београда с позивом на Бр. 24378.

Војин — Вождар М. Ђирић, земљоделац из Лазарице, окр. крушевачког ноћу између 4—5 тек. мес. разбио је дућан Николе С. Михаиловића, трговца из Крушевца и том приликом украо му и однео: две српске новчанице од 10 дин., 18 дин. у новцу, један велики златан дукат; једну мамудију, један мали бушен дукат, 8—10 комада цванцика, један сат од никла и неколико ексера. Војин има 24—25 год., средњег је стаса, добро развијен, у лицу црн, има мале прне бркове; у оделу је сукненом. Наређује се живо тражење. Пронађеног треба стражарно спровести начелству окр. крушевачког с позивом на Бр. 14300, или Управи гр. Београда на Бр. 29563.

Првостепени јагодински суд тражи Милоша Милосављевића и Стојана Милосављевића, Цигане из Ковачевца због одвођења девојке. Милош има 27, а Стојан 20 година, оба су неписмени.

Моле се све полициске власти да пронађене стражарно спроведу јагодинском првостепеном суду с позивом на Број 18450 или Управи града Београда с позивом на Бр. 28878.

Муфти — Аги — Отман — Бин — Мехмеду, трговцу из Ростара, украдено је осам обвезница источне жељезнице под овим бројевима: 0264123, 0579742, 0579750, 0636882, 0686136, 1188745, 1941157 и 1941158. Овдашње царско отоманско посланство актом својим од 5. тек. мца № 131, молило је Управу града Београда да предузме потребне мере за проналазак лопова и покрађе. Обраћа се пажња свима полициским властима на ову покрађу. Акт управин Бр. 29248.

Т Р А Ж И С Е.

Љубицу, кћер Николе Мишића из Вел. Градишта тражи Управа гр. Београда актом № 27700. Пронађену треба спровести поменутој Управи.

Ђорђа Димитријевића, оштрача из Смедерева тражи начелство подунав. депешом Бр. 22979. Пронађеног ваља спровести помен. начелству, или управи града Београда с позивом на Бр. 28652.